

IV.3. Analiza, w jaki sposób LGD może wesprzeć zarówno lokalne, jak i ponadlokalne inicjatywy.

LGD działa już od kilku lat i w naszych szeregach funkcjonują członkowie z różnym doświadczeniem w działalności tego typu organizacji. Poza tym w naszych szeregach są członkowie przedstawiciele różnych organizacji pozarządowych. W dotychczasowej działalności wspieramy różne inicjatywy, chociażby: uczestniczyliśmy w opracowaniu inicjatywy Obszar Rozwoju Społeczno-Gospodarczego gmin powiatu brodnickiego i jego wdrażaniu – wsparcie w przekazywaniu myśli, rozwiązań, doświadczenia ze wdrażaniu środków z Unii Europejskiej; wspieramy na różne sposoby działalność Stowarzyszenia EKOŁAN, które zrzesza rolników, producentów żywności metodami ekologicznymi – wsparcie w organizacji spotkań oraz w promocji żywności między innymi od członków tego Stowarzyszenia jak również zakup niektórych produktów na nasze spotkania (imprezy promujące LSR, szkolenia, itp.); współpracujemy z Polskim Związkiem Wędkarskim Oddział Toruń – pozyskujemy od nich na bieżąco informacje o zasadach ochrony wód w zbiornikach, która jest niezbędnym elementem do promocji naszego obszaru, dokonujemy zakupu ryb wędzonych, wspieramy działania związane z restytucją jesiotra. Wspieramy harcerzy – wsparliśmy zakup umundurowania, wesprzemy w organizacji kursu żeglarskiego. W przypadku spółdzielni socjalnych – prowadzimy promocję tego typu Instytucji, a w przypadku oferowania produktów, który będzie odpowiadał naszemu oczekiwaniu zapewne dokonamy zakupu.

Jesteśmy przekonani, że nasza współpraca będzie dalej kontynuowana. Udzielaliśmy doraźnego wsparcia wielu instytucjom, osobom zainteresowanym utworzeniem organizacji pozarządowej, które były zainteresowane naszą pomocą i kiedykolwiek, ktokolwiek zwróci się do nas to zapewne otrzyma wsparcia na miarę naszych możliwości.

Obecnie uczestniczymy o opracowaniu Strategii Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Brodnicy i będziemy uczestniczyć we wdrażaniu tej strategii.

Zapewne posiadając wiedzę i doświadczenie każdej zainteresowanej instytucji, osobie udzielimy pomocy na etapie przygotowania wniosku o pomoc finansową, pomocy w nawiązaniu kontaktów poza obszarem naszego LGD, pomocy na etapie realizacji operacji/projektu, rozliczenia zrealizowanej operacji/projektu; a jeśli walne zebranie członków wyrazi zgodę to możemy realizować daną inicjatywę we współpracy. Jesteśmy otwarci na wspieranie, pomoc innym w celu budowy odporności: społeczeństwa, gospodarki, środowiska i w konsekwencji do budowy społeczeństwa obywatelskiego, gdyż sukces każdej ze wspartych inicjatyw będzie również naszym wspólnym sukcesem.

W latach 2014 – 2020 wdrażaliśmy LSR między innymi z udziałem środków finansowych z EFMR, które cieszyły się dużym powodzeniem wśród przedsiębiorców oraz jednostek samorządu terytorialnego, dzięki czemu blisko współpracowaliśmy z korzyścią dla nas (pozyskaliśmy dużą dawkę wiedzy o rybakach, którą wykorzystujemy w codziennej pracy). Sądzymy, że opracowane przez Instytucję Zarządzającą zasady umożliwią nam o ubieganie się o środki finansowe na lata 2021 – 2027 ze środków finansowych z EFMRiA, co przełoży się na bardzo bliska współpracę z sektorem rybackim.

W celu zwiększenia konkurencyjności obszaru będziemy zabiegali o współpracę wiele osób, Instytucji, organizacji , które nie wymieniamy w tym miejscu ze względu na brak dokładnych danych.

V. Rozdział V – Spójność, komplementarność, synergia

V.1. Opis zgodności i komplementarności LSR z innymi dokumentami planistycznymi/strategiami

LGD przystępując do opracowania LSR analizowało różne dokumenty o charakterze planistycznym/strategiami, aby nasz plan działania był z nimi zgodny i komplementarny oraz żeby przedsięwzięcia wykazywały synergię to jest przedsięwzięcia współdziałały w osiągnięciu wspólnego celu, gdyż jest to pełnoprawny instrument prowadzenia polityki rozwoju naszego obszaru. Służy realizacji (pewnego zakresu) celów rozwojowych województwa kujawsko-pomorskiego oraz przyczynia się do realizacji ustaleń tej strategii. Nasza strategia będzie kształtować rozwój społeczno-gospodarczy na poziomie lokalnym, służący/wspierający procesy rozwojowe formułowane na poziomie wojewódzkim i dlatego jest również uzupełnieniem/doprecyzowaniem zamierzeń wskazanych w tychże dokumentach.

Po wielu działaniach ostatecznie dla naszej LSR wypracowaliśmy 3 cele:

1. Rozwój przedsiębiorczości. W ramach tego celu osoby fizyczne, które podejmą pozarolniczą działalność gospodarczą oferować będą usługi na rzecz: osób młodych – dzieci i młodzież ucząca się w wieku od 6 do 24 lat, seniorów – osób, które ukończyły 60 rok życia, między innymi do: nowoczesnych środków komunikacji; mobilności społeczności; sprawnego przemieszczania się osób; wsparcia we włączeniu osób będących w niekorzystnej sytuacji w nabyciu kwalifikacji lub poprawie sytuacji społecznej lub prowadzenia działalności gospodarczej polegającej na efektywnym wykorzystaniu zasobów naturalnych, będących w naszym zasobie, które mogą stanowić między innymi podstawę do świadczenia usług na rzecz gospodarstw agroturystycznych, zagród edukacyjnych czy gospodarstw opiekuńczych.
2. Rozwój zielonej gospodarki. Założenia tego celu dotyczą rozwoju usług realizowanych w gospodarstwach rolnych przy zachowaniu ochrony środowiska na obszarze ze sporą powierzchnią gruntów z prawną ich ochroną oraz rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w sposób chroniący środowisko/nie prowadzący do jego degradacji.
3. Włączenie osób będących w niekomfortowej sytuacji. Pod tym hasłem umiejscowiliśmy działania dotyczące wspierania dzieci i młodzieży uczącej się w wieku od 6 do ukończenia 24 roku życia w ramach: Edukacyjnych klubów młodzieżowych, Projektach edukacyjnych, na Warsztatach w celu zdobywania kwalifikacji oraz: Kluby seniora, Uniwersytety trzeciego wieku, Zajęcia aktywizacyjne dla seniorów – osób, które ukończyły 60 rok życia.

Wskazane powyżej cele są zgodne z celami określonymi w programach wskazanych poniżej, z których finansowana będzie LSR:

- Program Strategiczny dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023 - 2027 w części dotyczącej Rozwojowi Lokalnemu Kierowanemu przez Społeczeństwo wyznaczył dwa cel 508. Jesteśmy przekonani, że cele naszego LSR wpisują się w cel: 508 - „Promowanie zatrudnienia, wzrostu, równości płci, w tym udziału kobiet w rolnictwie, włączenia społecznego i rozwoju lokalnego na obszarach wiejskich, w tym biogospodarki o obiegu zamkniętym i zrównoważonego leśnictwa”, gdyż również zmierzają w tym kierunku i będą osiągnięte przez przedsięwzięcia odpowiadające na założenia następujących interwencji z PS WPR: Poprawa dostępu do usług związanych z rolnictwem i leśnictwem, dywersyfikacja dochodów gospodarstw; Poprawa dochodów młodych rolników; Włączenie osób z grup de faworyzowanych lub wykluczonych na obszarach wiejskich; Stymulowanie rozwoju lokalnego przez innowacje, cyfryzacje i wykorzystanie potencjału endogenicznego; Zaangażowanie młodych w życie lokalne, w tym w podejmowaniu decyzji, tworzenie sieci społeczność; Rozwój wiedzy/umiejętności: cyfryzacja, oszczędność zasobów, przedsiębiorczość, środowisko, klimat; Poprawa dostępu do infrastruktury turystyczno-rekreacyjnej; Poprawa dostępu do usług komercyjnych; Rozwój form współpracy na obszarach wiejskich w wymiarze produkcyjnym, usługowym, społecznym; Rozwój przedsiębiorczości poprzez tworzenie i utrzymanie miejsc pracy i dywersyfikację dochodów. Ze wskazanego programu pozyskane środki finansowe pragniemy przeznaczyć między innymi na cel I naszej LSR na przedsięwzięcie polegające na wsparciu finansowym osób fizycznych podejmujących pozarolniczą działalność gospodarczą, która będzie świadczyła usługi dla wielu osób z naszego obszaru oraz cel II: Rozwój zielonej gospodarki na przedsięwzięcia polegające na wsparciu rolników prowadzących małe gospodarstwa rolne w dofinansowaniu działań związanych z przygotowaniem do świadczenia usług jako: gospodarstwa agroturystyczne, zagrody edukacyjne, gospodarstwa opiekuńcze oraz na wsparciu inwestycji związanych z rozwojem infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w sposób chroniący środowisko/nie prowadzący do jego degradacji.

- Fundusze Europejskie dla Kujaw i Pomorza na lata 2021 – 2027 w części dotyczącej możliwego wsparcia dla LGD zawarte są w celu CP4 Europa o silniejszym wymiarze społecznym, bardziej sprzyjająca włączeniu społecznemu i wdrażająca Europejski filar praw socjalnych, którego ogólne założenia przedstawione są w Umowie partnerstwa dla realizacji polityki spójności 2021 – 2027 w Polsce, a uszczegółowione w celach szczegółowych: 4 (F) – Wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie i szkolenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych, w tym ułatwianie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami; 4 (L) – Wspieranie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób

najbardziej potrzebujących i dzieci. Wskazane cele będą realizowane przez przedsięwzięcia przyporządkowane w celu 3 naszej LSR.

Nasze działania opisane w celach naszego LSR odpowiadają na cel nadrzędny wskazany w Strategii rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego do 2030 roku – Strategii Przyspieszenia 2030+, która brzmi: „Jakość życia typowa dla wysokorozwiniętych regionów europejskich”. W tej strategii opisane są cele szczegółowe i kierunki działań, które nie konkurują, rywalizują z naszymi 3 celami, a nasze wszystkie cele i przedsięwzięcia wskazane w celach naszej LSR są uzupełnieniem ich i wspomagają w dojściu do osiągnięcia zamierzonego celu nadrzędnego. W omawianej strategii przedstawione są obszary naszego LGD wskazujące na szczególne występowanie negatywnej sytuacji społeczno-gospodarczej. I tak: ze względu na obszar na którym występują problemy niskiego poziomu rozwoju społecznego i niskiego poziomu przedsiębiorczości zaliczone zostało miasto i gmina Jabłonowo Pomorskie; ze względu na obszar na którym występuje problem niskiego poziomu przedsiębiorczości zaliczone zostały gminy: Bartniczka, Brzozie, Osiek, Świdziebnia; ze względu na występowanie negatywnej sytuacji społeczno-gospodarczej, na którym występują problemy zaawansowanych procesów starzenia się społeczeństwa zostały uwzględnione gminy: Bartniczka, Brzozie, miasto i gmina Jabłonowo Pomorskie. Występujące problemy na wskazanych gminach zagrożonych trwałą marginalizacją były omawiane podczas konsultacji i uczestnicy wskazywali bardzo mocno na wspieranie inicjatyw lokalnych, osób zamieszkujących, pracujących, rolników w celu poprawy jakości życia. Przedstawiali również przykłady negatywnych zjawisk występujące na obszarze innych nie wymienionych gmin naszego LSR. Dlatego też wskazane problemy będziemy rozwiązywać na całym obszarze LSR, poprzez realizację następujących przedsięwzięć: zajęcia kształcące dzieci i młodzieży uczącej się w wieku od 6 do 24 lat; wspieranie osób, które ukończyły 60 rok życia; wspieranie finansowe osób pragnących podjąć pozarolniczą działalność gospodarczą; inwestycje w infrastrukturę rekreacyjną lub turystyczną dla wypoczynku, rekreacji, integracji; wspieranie rolników w podejmowaniu dodatkowej działalności gospodarczej. W ramach animacji będziemy wspierali organizację imprez lokalnych oraz osoby przedstawiające fotografie przedstawiające piękno naszej przyrody, niezbędnej do właściwego rozwoju. Opisane działania uwzględniać będą zasady ochrony środowiska i z wykorzystaniem innowacyjnych elementów. Z przeświadczeniem, że zobowiązani jesteśmy do budowania obszaru konkurencyjnego, gdzie ilość mieszkańców nie zmniejsza się. Zaplanowane działania wpisują się w między innymi w kierunki rozwoju województwa kujawsko-pomorskiego: wyrównanie szans edukacyjnych dzieci i młodzieży (grupa docelowa – 1); rozwój aspiracji społecznych; aktywizacja seniorów oraz integracja międzypokoleniowa (grupa docelowa – 2); kształtowanie świadomości postaw i zachowań ekologicznych wśród mieszkańców; instrumenty finansowe odbudowy gospodarki (grupa docelowa – 3 i 4); rozwój społeczeństwa obywatelskiego; wzrost aktywności fizycznej mieszkańców; kształtowanie oferty turystycznej województwa; rozwój infrastruktury sportu, rekreacji i aktywnego spędzania wolnego czasu (grupa docelowa – 5); biologizacja działalności rolniczych; wykorzystanie lokalnych walorów przyrodniczych i kulturowych dla rozwoju działalności gospodarczej o charakterze turystycznym; rozwój produkcji ekologicznej rolnictwa; promocja regionalnych produktów żywnościowych, rozwój usług świadczonych elektronicznie.

Na obszarze naszego LGD wraz z miastem Brodnicy opracowana jest Strategia Obszaru Prowadzenia Polityki Terytorialnej Brodnicy (OPPT), której cele i przedsięwzięcia opracowane są przez społeczność lokalną są zbieżne z naszymi celami przedstawionymi w LSR, gdyż działania realizowane z wykorzystaniem środków finansowych będących do naszej dyspozycji są pomocne w osiągnięciu efektywnego zagospodarowania środków finansowych SOPPTB. Podczas opracowania Strategii OPPT założono realizację innych projektów w stosunku do naszych będących wynikiem szerokich konsultacji społecznych i przy realizacji zadań koszty nie będą współfinansowane.

Gminy członkowie naszego LGD (Bartniczka, Bobrowo, Brodnica, Jabłonowo Pomorskie, Osiek, Zbiczno) realizują zadania na podstawie opracowanych Strategii rozwoju gmin, a gmina Brzozie realizuje przedsięwzięcia na podstawie Planów odnowy poszczególnych miejscowości. Cele przedstawione w tych dokumentach można przedstawić jako: „region o zrównoważonym rozwoju”, w którym uwzględnia się potrzeby mieszkańców i konieczności rozbudowy infrastruktury technicznej, przy jednoczesnym poszanowaniu i wykorzystaniu walorów przyrodniczych i kulturowych. Pozostałe gminy zadania realizują przedsięwzięcia z poszanowaniem ustaleń zawartych w Studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego. We wskazanych dokumentach zawarte są różne przedsięwzięcia, które mogą być realizowane z wykorzystaniem różnych źródeł finansowania,

miedzy innymi z LGD. Jest to uzależnione między innymi od naszych możliwości co do posiadanych środków finansowych oraz zakresu przedsięwzięcia, gdyż zakres zadań opisany w tychże dokumentach jest szerszy aniżeli możliwości zakresu wsparcia z naszego LGD.

Nasze działania wpisują się w Strategię Rozwoju Kapitału Społecznego 2030, której celem jest: „Wzrost kapitału ludzkiego (Zasób wiedzy oraz umiejętności, które człowiek zdobywa, uczestnicząc w procesie kształcenia oraz podczas pracy zawodowej, jak również zasób zdrowia i energii witalnej jeden z najważniejszych czynników rozwoju społeczno-ekonomicznego kraju czy poszczególnych regionów) i spójności społecznej (Posiadana przez społeczeństwo zdolność zapewnienia dobrobytu wszystkim swym członkom, minimalizowania dysproporcji – disparities między nimi i unikania polaryzacji . Społeczeństwo spójne to wspólnota wolnych, wspierających się nawzajem ludzi, którzy dążą do tych wspólnych celów metodami demokratycznymi) w Polsce”. Wskazany cel jest bardzo ogólny i wpisują się w niego 3 nasze cele z LSR.

Nasze działania celu 2 i 3 są również odpowiedzią na założenia Krajowego Programu Przeciwdziałaniu Ubóstwu i Wykluczeniu Społecznemu do 2027 r. , który wyznaczył sobie między innymi następujące cele:” Redukcja ubóstwa i wykluczenia społecznego oraz poprawa dostępu do usług świadczonych w odpowiedzi na wyzwania demograficzne”.

W naszej działalności z radością będziemy wdrażali przedsięwzięcia przypisane do celu 2 i 3, które wpisują się w jeden z celów Powiatowej Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych powiatu brodnickiego na lata 2022 – 2026, który brzmi: „Pomoc i przeciwdziałanie wykluczeniu społecznemu osób z niepełnosprawnościami i seniorów”, a w źródłach finansowania działań w tejże strategii wskazano również środki finansowe z UE.

Nasze cele oraz przedsięwzięcia wpisują się w zagadnienia/problemy omawiane na Europejskim Parlamencie Wiejskim w Kielcach, które są monitorowane i omawiane podczas debat regionalnych w naszym kraju.

Mając doświadczenie i widząc potrzeby obszaru LSR będziemy występowali z wnioskami o wsparcie finansowe na realizację celu 3: Włączenie osób będących w niekorzystnej sytuacji (zwłaszcza dzieci i młodzież uczące się w wieku od 6 do 24 lat i seniorzy - osoby, które ukończyły 60 rok życia) do wielu instytucji (Fundacja Orlen; FIO; Norweski Mechanizm Finansowy, Mechanizm Finansowy EDG, i inne dostępne), gdyż ilość seniorów powiększa się z roku na rok a pragniemy przeciwdziałać osamotnieniu i zagrożeniu wykluczenia społecznego, natomiast wsparcie osób młodych wynika z zdiagnozowanych słabych wyników egzaminów ośmioklasistów i małej aktywności (np. ilość grup zorganizowanych jak np. harcerzy). Działanie te będą realizowane w różnych miejscach z pominięciem granic administracyjnych gmin, przy współpracy z różnymi instytucjami wspomagającymi nasze zamierzenia. Mamy pełną świadomość, że wnioskodawców o pozyskanie środków finansowych będzie więcej niż zasób środków i dlatego nie wskazujemy dokładniejszych danych wraz z szacunkowymi wskaźnikami. Rekrutacja osób do projektów będzie transparentna z zachowaniem równości szans i niedyskryminacji.

Z przedstawionych danych wynika, że będziemy wdrażali LSR opartą na 3 celach z wykorzystaniem środków finansowych z funduszy: PS WPR i EFS+ . Założenia dotyczące celów przeznaczenia dla wskazanych funduszy są nieco inne, gdyż środki z PS WPR będą przeznaczone na działania inwestycyjne, a z EFS Plus na potrzeby mieszkańców bez inwestycyjne a wdrażanie łączne przez jedną LGD wpływa na realizację zadań uzupełniających się, realizowane przedsięwzięcia nie nakładają się na siebie i nie są konkurencyjne. Czego wynikiem jest uzyskanie bardziej całościowej operacji, a efektywność wydatkowanych środków finansowych jest wyższa, aniżeli realizacja zadań pojedynczych, nieskoordynowanych w czasie, przestrzeni, czy wyboru docelowej grupy osób - interesariuszy. Jest to wynik naszych działań na etapie opracowania LSR podczas prowadzonych konsultacji, jak i samego reżimu wdrażania LSR omawianego podczas zebrań Organów LGD.

Podczas konsultacji wielokrotnie zwracaliśmy uwagę wraz z konsultantami posiadającymi wiedzę o zakresach działań innych dokumentów planistycznych, aby nasze propozycje były komplementarne, uzupełniały się co w rezultacie osiągniemy sukces w postaci rozwoju naszego obszaru.

Nasze LGD wdrażać będzie LSR na odpowiednim obszarze, gdzie inne podmioty również będą prowadzili swoje działania i w naszym interesie mieszkańców naszego obszaru jest współpraca z tymi podmiotami, aby efekt był wyższy w porównaniu do pojedynczych działań. W ten sposób uzyskamy wartość dodaną, wpływającą na podnoszenie współpracy pomiędzy jednostkami, osobami bezpośrednio realizującymi zadania, jak również wzrośnie wartość naszych nieruchomości (obszar będzie bardziej konkurencyjny).

Wartość dodana podejścia LEADER polega na partnerstwie, aktywizacji i integracji społeczności lokalnej, usamodzielnieniu i upodmiotowieniu społeczności lokalnych, oraz zintegrowaniu i komplementarności względem siebie finansowanych projektów (oraz względem projektów finansowanych ze środków niedostępnych w ramach RLKS) czego efektem jest zwiększenie efektywności (efekt kuli śnieżnej) i maksymalne dopasowanie do lokalnych potrzeb dzięki oddolności i takie podejście wdrażamy od początku naszej działalności.

Nasze LGD wdraża LSR w perspektywie 2014 – 2020 ze środków finansowych z 4 funduszy z związku z tym mamy doświadczenie we wdrażaniu LSR i na jakie przedsięwzięcia i grupy beneficjentów, sektory można zaproponować środki z danego funduszu. Podczas opracowania LSR na perspektywę finansową 2021 – 2027 łatwiej nam było podczas prowadzonych konsultacji identyfikować cele, przedsięwzięcia czy grupy beneficjentów. Faktem jest, że mamy ograniczoną ilość środków finansowych w związku z tym nasze działania będą koncentrowały się na określonej grupie beneficjentów, przedsiębiorców, nie obejmujących obszaru jednostek administracyjnych gmin. W działaniach angażować będziemy przedstawicieli różnych grup interesu i bardzo zachęcamy do realizacji przedsięwzięć w partnerstwie co wpłynie na większą identyfikację osób z danym działaniem i zaangażowanie w realizację powierzonych zadań. Końcowym efektem będzie wyższa wartość zrealizowanego projektu w porównaniu do efektu zadania zleconego danej firmie. Jest to jeden z elementów budowania społeczeństwa obywatelskiego odpornego na różne wstrząsy. Budujemy: lojalność, zaufanie, odpowiedzialność, zaangażowanie, dyscyplinę itp. – cechy LEADERA.

Podczas konsultacji przy opracowaniu LSR dużo czasu poświęciliśmy na dobór zakresu wsparcia, będąc w przekonaniu, że jest to uzależnione do wielu czynników na czele z analizą potrzeb przy wykorzystaniu posiadanego potencjału będącego na miejscu. Podczas prac nasze uwagi, spostrzeżenia warunkowaliśmy dostępnymi danymi otrzymanymi z Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu i innymi danymi ogólnie dostępnymi np. z Bazy danych lokalnych GUS. Po dokonaniu analizy miejsca położenia stwierdziliśmy, że obszar naszego LSR położony jest peryferyjnie w stosunku do ośrodka administracyjnego – województwa, stolicy, czy ośrodków z dużą ofertą pracy, kultury, ośrodków leczniczych. Takie położenie wpływa na wielkość kosztów związanych z dojazdem do tychże ośrodków i wzrost czasu niezbędnego na przemieszczanie się.

Wspomniane uwarunkowania spowodowały, że po bardzo wielu dyskusjach, rozmowach będących przemyśleniami wdrażanie LSR oparte będzie na przedsięwzięciach wskazanych poniżej wraz z uzasadnieniem:

W codziennej pracy, jak i w dyskusjach na konsultacjach przy wsparciu danymi otrzymanymi z Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu oraz z Bazy danych lokalnych GUS wynika, że na naszym terenie jest mała ilość osób prowadzących działalność gospodarczą w przeliczeniu na 1000 mieszkańców w porównaniu do innych regionów naszego województwa. Dlatego też przeznaczamy pewną kwotę dostępnych środków finansowych dla osób fizycznych na podjęcie pozarolniczej działalności gospodarczej. Osoby zainteresowane tą formą wsparcia będą zobowiązane do świadczenia usług na rzecz grupy osób będących w niekorzystnej sytuacji (osoby młode – dzieci i młodzież uczące się w wieku od 6 do 24 lat, seniorzy – osoby, które ukończyły 60 rok życia) w zakresie komunikacji, wspierania w zakresie poprawy sytuacji społecznej lub podniesienia kwalifikacji, ewentualnie w zakresie efektywnego wykorzystania zasobów wykazanych w potencjale obszaru (strona 27). Dodatkowo, jeśli zależy nam na wzroście liczby mieszkańców to należy zwiększyć ofertę świadczonych usług na ich rzecz i to z wykorzystaniem posiadanych zasobów naturalnych, które cieszą się dużym popytem i tworzą klimat regionalny. Z naszych wynika (co potwierdzali konsultanci), że osoby prowadzące działalność gospodarczą bardziej niż inne osoby utożsamiają się z miejscem zamieszkania, czego efektem jest większa stabilność identyfikowania się ze środowiskiem i dbałość o jego walory, co jest jednym z naszych dążeń, czyli budowa społeczeństwa odpornego na wstrząsy. Nabór wniosków będzie prowadzony po upublicznieniu ogłoszenia o naborze wniosków i po dokonaniu oceny i wyboru prześlemy całą dokumentację do Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu do dalszego procedowania. Taka forma wsparcia wynika z małej ilości obsługiwanych wniosków przy bardzo szerokim zakresie spraw wpływających na dokonanie oceny, co niestety, ale byłoby z ekonomicznego punktu widzenia zadaniem dla nas nieoptymalnym.

Podczas wielu rozmów z turystami jak i na spotkaniach konsultacyjnych oraz wykazanych w ankietach nasz obszar charakteryzuje się występowaniem obszarów NATURA 2000 i innych form ochrony przyrody o wysokich walorach przyrodniczych, które należałoby wykorzystać do prowadzenia działalności nieuciążliwej dla środowiska, a jeżeli uwzględnimy w naszych działaniach potrzebę opieki nad seniorami, których liczba ciągle rośnie, to nasuwa się konieczność upowszechnienia działalności pod nazwą: gospodarstwa agroturystyczne, zagrody edukacyjne,

gospodarstwa opiekuńcze. Takie formy działalności na naszym obszarze są prowadzone z powodzeniem i wskazane jest dofinansowanie kolejnych rolników w celu wsparcia poszerzenia swojej działalności o takie formy. Wpływie to również na zwiększenie stabilności finansowej tychże rolników. Wnioski na realizację operacji od tej grupy zainteresowanych będziemy przyjmowali w naszym biurze zgodnie z ogłoszeniem o naborze i po dokonaniu oceny i wyboru prześlemy całość dokumentacji do Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu do dalszej obsługi. Taki sposób wdrażania wynika z ekonomiki obsługi wniosków (mała ilość wniosków przy szerokim spektrum szczegółów do oceny).

Samorządy lokalne oraz przedsiębiorcy i ngo oferujący organizację czasu wolnego od wielu lat rozwijają na swoim terenie bazę infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej z zagospodarowaniem środków finansowych z różnych źródeł i często podnoszą problem wymogu stałego rozwijania oferty tejże bazy stawianego przez mieszkańców i turystów. Podczas spotkań konsultacyjnych i w rozmowach indywidualnych rozmówcy podkreślali niezbędną potrzebę unowocześniania o atrakcyjne urządzenia w infrastrukturze turystycznej i rekreacyjnej w sposób chroniący środowisko i nie prowadzący do jego degradacji. Omawiana infrastruktura pozwala społeczności lokalnej jak i turystom na odpoczynek, relaks, możliwość spotkania się z innymi osobami. Poprawy relacji międzyludzkiej. Jest to czynnik wpływający na wzrost komfortu zamieszkiwania a turystom spełnienie swoich oczekiwań w danym miejscu. Na urządzeniach wskazanej infrastruktury można również realizować swoje pasje, zainteresowania aktywnego spędzania wolnego czasu. Ze wstępnych wyliczeń będących efektem rozmów na konsultacjach do naszego biura potencjalni Wnioskodawcy złożą kilka - kilkanaście wniosków o wsparcie finansowe na realizację różnorodnych zadań, niejednokrotnie zróżnicowanych zakresem i specyfiką oddziaływania na lokalny obszar. Taka różnorodność operacji wymaga szerokiej wiedzy czasem specjalistycznej. W związku z tym dla naszego LGD całościowa obsługa wniosków jest ekonomicznie nieopłacalna i dlatego po dokonaniu oceny i wyboru operacji całość wniosków prześlemy do dalszego procedowania do Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu, gdzie skala przyjętych wniosków jest wyższa i ekonomika obsługi rozkłada się zupełnie inaczej.

Od kilku lat obserwujemy migrację poza nasz obszar zwłaszcza ludzi młodych oraz słabe wyniki nauczania na egzaminach ośmioklasistów przedstawianych przez Komisję egzaminującą i małą aktywność spędzania wolnego czasu. Jako problem przedstawiliśmy podczas konsultacji oraz w rozmowach z młodymi ludźmi. Efektem tych działań jest przygotowanie oferty warsztatów, działań aktywizujących ludzi młodych do podnoszenia wiedzy i kompetencji. Co zapewne przełoży się na poprawę wyników nauczania w szkołach, zmianę podejścia do miejsca pracy i zamieszkania. Liczymy, że będzie to początek działań w celu zwiększenia aktywizacji osób młodych co do motywacji do nauki oraz zamieszkiwania i rozwoju na naszym obszarze. Wnioski na realizację projektów dla tej grupy interesariuszy będą mogli składać: jsfp, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy oraz osoby fizyczne w naszym biurze zgodnie z ogłoszeniem o naborze i po dokonaniu oceny i wyboru z podmiotami wybranymi podpiszemy umowy na realizację projektu grantowego. Po czym Grantobiorca będzie realizować zadania zgodnie z umową i załączonym wnioskiem. My natomiast dokonamy oceny realizacji zadania i po złożeniu wniosku o rozliczenie wskazanej umowy dokonamy całego procesu rozliczenia strony.

Z własnych obserwacji, stwierdzeń wygłoszonych przez uczestników konsultacji popartych danymi przekazanymi przez Urząd Marszałkowski w Toruniu wynika, że w strukturze naszych mieszkańców wzrasta ilość seniorów – osób, które ukończyły 60 rok życia. W związku z tym nasze działania winny być ukierunkowane na tę grupę społeczną zważywszy na wzrastające u nich problemy wynikające z różnych przyczyn jakimi są: osamotnienie, zagrożenie wykluczeniem społecznym, niepełnosprawność. O takich problemach mówili również sami seniorzy na spotkaniu konsultacyjnym, jak i inni konsultanci, stwierdzając wręcz, że „miarą humanizmu człowieka jest stosunek do osób słabszych”. Dlatego też w budżecie LSR na projekty dedykowane tej grupie społecznej wydzieliliśmy pewną kwotę środków finansowych. Wnioski na realizację projektów dla tej grupy interesariuszy będą mogli składać: jsfp, organizacje pozarządowe, przedsiębiorcy oraz osoby fizyczne w naszym biurze zgodnie z ogłoszeniem o naborze i po dokonaniu oceny i wyboru z podmiotami wybranymi podpiszemy umowy na realizację projektu grantowego. Po czym Grantobiorca będzie realizować zadania zgodnie z umową i załączonym wnioskiem. My natomiast dokonamy oceny realizacji zadania i po złożeniu wniosku o rozliczenie wskazanej umowy dokonamy całego procesu rozliczenia strony.

Wielu rozmówców podczas spotkań konsultacyjnych i w bezpośrednich kontaktach wskazywało na potrzebę wykorzystanie potencjału, który jest między innymi w członkach Stowarzyszenia EKOŁAN. Jest to Stowarzyszenie

zrzeszające rolników produkujących żywność metodami ekologicznymi z ofertą sprzedaży, która w obecnym czasie rozwija się. Z obserwacji własnych (rozmówców) wynika, że wzrasta zapotrzebowanie na takie produkty żywnościowe, a wielu turystów, osób z niepełnosprawnościami i seniorów wielokrotnie poszukuje produktów i metod przygotowywania posiłków. Dlatego też planujemy wspierać to pragnienie poprzez popularyzację żywności produkowanej metodami ekologicznymi podczas wielu działań realizowanych z naszym udziałem. Takie działanie wpłynie zapewne na wzrost dochodu u rolników – ekologów i przyczyni się do bardziej rynkowego nastawienia omawianych producentów.

Od momentu zarejestrowania naszego LGD w KRS staramy się pozyskać środki finansowe z różnych źródeł na wdrażanie LSR i realizację innych zadań potencjalnie wpływających na efektywność wdrażania LSR i pozytywnego wpływu na cel naszej działalności. W perspektywie 2021 – 2027 występujemy o wsparcie finansowe z PS WPR oraz EFS+, jak również o środki z innych programów, projektów, linii. Każde ze wskazanych źródeł środków może być zgodnie z liniami demarkacyjnymi przeznaczonymi na inne zadania, jednakże nawzajem uzupełniającymi się w kompleksowej realizacji inicjatyw, przedsięwzięć i niezależnie, czy to będą działania inwestycyjne lub pozainwestycyjne mogą być realizowane z udziałem różnych grup społecznych i w różnej konfiguracji co jest bardzo pożądane na naszym obszarze.

Po podpisaniu umowy ramowej na wdrażanie LSR opracujemy harmonogram naboru wniosków i podamy do publicznej wiadomości (na naszej stronie internetowej, na posiedzeniach Organów, w bezpośrednich rozmowach) z podziałem wielkości środków na poszczególne lata. Po czym przystąpimy do opracowania dokumentów dotyczących obsługi konkursów na ocenę i wybór wniosków o dofinansowanie, a w przypadku projektów grantowych również procedury wdrażania (procedury, załączniki do procedur). Następnie będziemy ogłaszać nabory a w przypadku projektów grantowych po pozytywnej ocenie realizacji projektu dokonywać transferu środków finansowych do Beneficjentów.

Nasze LGD zadania realizuje zgodnie z zasadami wolontariatu, ale podstawowe czynności związane z wdrażaniem LSR wykonują pracownicy biura, których liczba jest ograniczona ze względu na ograniczoną wielkość środków finansowych. W związku z tym w perspektywie finansowej 2014 – 2020 środki finansowe LSR przyporządkowaliśmy do celów a bardziej szczegółowo do przedsięwzięć i realizacja następuje w dwojaki sposób: w ramach projektów grantowych (całość spraw jest prowadzona w LGD) oraz za pośrednictwem operacji realizowanych przez podmioty inne niż LGD (LGD dokonuje oceny i wyboru projektu/operacji a wdrażaniem zajmuje się inny podmiot). Jest to okres, w którym nabraliśmy wiedzy i doświadczenia zwłaszcza przy obsłudze projektów grantowych, bo realizowane w formule pośredniej były również operacje w latach 2007 – 2013, kiedy zdobywaliśmy wiedzę i doświadczenie.

W perspektywie 2021 – 2027 pragniemy realizować nasze zadania zgodnie z przedstawioną metodą. To znaczy operacje dotyczące przedsięwzięć: Podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług na rzecz dzieci i młodzieży uczącej się w wieku – od 6 do ukończenia 24 roku życia, seniorów – osób, które ukończyły 60 rok życia lub w celu efektywnego wykorzystania zasobów naturalnych; Rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych poprzez świadczenie usług w zakresie: gospodarstw agroturystycznych lub zagród edukacyjnych lub gospodarstw opiekuńczych; Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w sposób chroniący środowisko/nie prowadzący do jego degradacji, zakładamy wdrażać zgodnie z formą „operacje realizowane przez podmioty inne niż LGD”. Jest to wybór zasadny ze względu na posiadane zbyt małe zasoby ludzkie, a przekazane do dyspozycji Wnioskodawcy środki są na tyle duże, że ze względów ekonomicznych do miejsca obsługi wniosku zainteresowany może dotrzeć.

Projekty w ramach projektu grantowego będą wdrażane na następujące przedsięwzięcia: Zespoły aktywnych osób; Strefy aktywności młodych osób. Są to projekty o nieco mniejszej wartości a realizacja będzie zależać od większej ilości uzgodnień, wyjaśnień, uzupełnień. Uważamy, że wymienione projekty realizowane w ramach projektów grantowych są bardziej sprzyjające budowie relacji międzyludzkich i dlatego będą poddane większej uwadze przez naszych członków. Może to być sygnał do bardziej zintegrowanej realizacji projektu i wpłynie na bardziej efektywne wydatkowanie środków finansowych oraz lepsze jakościowo rezultaty.

Wskazane uwarunkowania (brak tak licznego zespołu pracowników) były podstawą do podjęcia takiego rozstrzygnięcia do wdrażania naszego LSR.

Podczas wdrażania LSR przez cały okres mamy na uwadze i to wielokrotnie omawiamy na posiedzeniach Organów naszego LGD, miejsce rozwoju społecznego, gdyż ten czynnik jest nadrzędny i warunkuje rozwój społeczeństwa obywatelskiego. W lokalnych kryteriach wyboru operacji/projektów mamy kryterium dotyczące realizacji przedsięwzięcia, w wyniku partnerstwa, na wniosek przedstawicieli grupy formalnej reprezentującej społeczność lokalną, dotyczy działań poza: osobami podejmującymi prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej i rolników. Takie kryterium było w lokalnych kryteriach wyboru w latach 2014 – 2020 i wiele osób w dyskusjach oraz podczas konsultacji potwierdzało zasadność stosowania, gdyż był to czynnik wpływający na rozwój społeczny, między innymi w braniu odpowiedzialności za efekt danego działania oraz skuteczność jego i użyteczność czy trwałość. Podczas spotkań członkowie naszego LGD, działający przez wiele lat niejednokrotnie stwierdzają, że następuje wzrost potencjału członków lokalnych społeczności, co jest dobrym sygnałem, ale i wyzwaniem, aby w kolejnych latach realizować działania wspierające ten potencjał.

V.2. Opis sposobu integrowania różnych sektorów, partnerów, zasobów czy branż działalności gospodarczej w celu kompleksowej realizacji przedsięwzięć.

Prowadząc konsultacje społeczne na potrzeby opracowania LSR wraz z uczestnikami zwracaliśmy uwagę na integrowanie różnych sektorów, partnerów, zasobów czy nawet branż działalności gospodarczej w celu wypracowania LSR, gdzie środki finansowe będą transferowane do podmiotów realizujących przedsięwzięcia nawzajem uzupełniające się.

Efektom tych rozważań jest założenie, aby osoby fizyczne podejmujące prowadzenie pozarolniczej działalności gospodarczej mogli otrzymać wsparcie finansowe na proponowanie świadczenia usług na rzecz wspierania następujących grup (dzieci i młodzież uczące się w wieku od 6 do 24 lat i wszystkich mieszkańców obszaru objętego lokalną strategią rozwoju, którzy ukończyli 60 rok życia) lub w celu efektywnego wykorzystania zasobów naturalnych. Poprzez świadczenie usług na rzecz wspierania włączenia wskazanych powyżej grup rozumiemy wszelkie potencjalne usługi na rzecz wszystkich mieszkańców obszaru objętego lokalną strategią rozwoju, którzy ukończyli 60 rok życia oraz dzieci i młodzież uczące się w wieku od 6 do 24 lat . Oznacza to, że Wnioskodawcy będą mogli otrzymać wsparcie finansowe pod warunkiem wyboru takich działalności, które mogą spełnić wymagania wskazane powyżej. Wnioskodawcy pragnący prowadzić pozarolniczą działalność gospodarczą mogą zadeklarować prowadzenie działalności gospodarczej z efektywnym wykorzystaniem zasobów naturalnych wskazanych w potencjale obszaru lub połączyć te grupy działalności.

Świadczenie usług na rzecz wspierania grup docelowych może być elementem współpracy z sektorem publicznym lub społecznym prowadzącym np. klub seniora, uniwersytet trzeciego wieku czy warsztaty, działania aktywizujące dla ludzi młodych. Po przedstawieniu takich warunków rysuje się ogólny obraz: osoba fizyczna podejmuje prowadzenie działalności gospodarczej ze świadczeniem usług dla osób, którzy uczestniczą w zajęciach w klubie seniora lub na warsztatach, działaniach aktywizujących dla osób młodych, ewentualnie efektywnie zagospodarowują zasoby naturalne i oferują do sprzedaży.

Innym rozwiązaniem wypracowanym podczas spotkań konsultacyjnych jest przedstawienie oferty (polegającej na możliwości pozyskania środków finansowych) przez rolników pragnących podjąć dodatkową pozarolniczą działalność gospodarczą polegającą na rozwoju przedsiębiorczości poprzez przygotowanie do doprowadzenia: gospodarstwa agroturystycznego lub zagrody edukacyjnej lub gospodarstwa opiekuńczego. Z usług z jednej z form prowadzonej przez rolnika mogą skorzystać między innymi młode osoby w ramach wizyty w zagrodzie edukacyjnej, gdzie będzie możliwość zapoznania się z funkcjonującym gospodarstwem rolnym. Seniorzy będą mogli skorzystać z usług z przypadku gospodarstwa opiekuńczego. Prowadzący gospodarstwo z działalnością agroturystyczną zapewne w celu poprawy swojej pozycji konkurencyjnej na rynku będą prezentować walory przyrodnicze i kulturowe naszego obszaru (potencjał obszaru), a z tej usługi będą mogli zapewne skorzystać grupy docelowe naszej LSR oraz turyści. Jest to kolejna forma rozwoju gospodarczego połączona ze wsparciem dla osób wraz z wykorzystaniem walorów przyrodniczych i kulturowych. Usługobiorcy mogą zaspokajać swoje potrzeby indywidualnie lub w formie bardziej zorganizowanej w ramach klubu seniora, uniwersytetu trzeciego wieku lub w formie warsztatów, działań aktywizujących dla osób młodych prowadzonych przez sektor publiczny lub społeczny.

Na naszym obszarze funkcjonuje Stowarzyszenie EKOŁAN zrzeszający rolników producentów żywności metodami ekologicznymi, którzy prowadzą towarową produkcję rolną i wychodząc naprzeciw wzrastającemu

zapotrzebowaniu na spożywanie takiej żywności co było tematem na wielu spotkaniach konsultacyjnych, w tym na spotkaniu z samymi ekologami będziemy promować spożywanie takiej żywności zgodnie z warunkami dostępowymi.

Przedstawiciele jednostek samorządu terytorialnego oraz sektora społecznego na spotkaniach podnosili a osoby fizyczne w ankietach wskazywali na potrzebę ciągłego, permanentnego udoskonalania, unowocześniania ogólnodostępnej infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej w sposób chroniący środowisko/nie prowadzący do jego degradacji. Podczas tych rozmów były przedstawiane konkretne przykłady prowadzonych takich działań i rezultaty do wykorzystania. W związku z tym w budżecie w LSR zadysponowaliśmy pewną kwotę środków finansowych na rozwój wskazanej infrastruktury, która będzie ogólnodostępna do wykorzystania dla każdego zainteresowanego, a w lokalnych kryteriach wyboru jednym z kryteriów będzie dotyczyło realizacji operacji/projektu w powiązaniu z lokalnymi inicjatywami celem podniesienia zasadności, efektywności realizacji operacji.

Opisane działania, inicjatywy wpłyną co już wcześniej wskazywaliśmy na budowę: społeczeństwa odpornego na wstrząsy (społeczeństwo zintegrowane, świadczące bezinteresowną pomoc, empatyczne, posiadające wiedzę w szerokim zakresie); środowiska odpornego na lokalne zmiany (czyste powietrze, nieskażona ziemia, woda czysta i w wielu zbiornikach, dużo lasów wielostopniowych i wielogatunkowych – liściaste i iglaste, urozmaicony krajobraz) ; gospodarki odpornej na chwilowe, nieprzewidywalne zmiany w otoczeniu biznesu (prowadzenie biznesu o różnej działalności w oparciu o lokalne zasoby dla lokalnej społeczności, biznes zintegrowany ze społecznością lokalną, współpraca pozioma przedsiębiorców świadczących takie same lub podobne usługi).

VI. Rozdział VI – cele i wskaźniki

VI.1. Specyfika i opis celów, przypisanych do przedsięwzięć oraz uzasadnienie ich sformułowania w oparciu o konsultacje społeczne i powiązania ich z analizą potrzeb i potencjału obszaru w zintegrowany sposób.

Po wielu dyskusjach, analizach uzgodniliśmy potrzeby rozwojowe dla naszego obszaru oraz posiadany potencjał, po czym przystąpiliśmy do konstruowania celów LSR z uwzględnieniem przepisów prawa oraz programów: PS WPR i EFS +. Mając świadomość, że w wyniku realizacji LSR ma nastąpić poprawa stanu rozwoju/jakości życia zapewniający trwałe i szerokie oddziaływujące efekty.

W wyniku tych działań uzgodniliśmy następujące cele do realizacji wraz z ich uzasadnieniem:

1. Rozwój przedsiębiorczości. Wskazany cel jest wynikiem wielu rozmów, przemyśleń, poparty danymi statystycznymi otrzymanymi z Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu i Banku Danych Lokalnych GUS wynikającymi z aktualnej analizy potrzeb grup społecznych na naszym obszarze, a dotyczy wdrożenia działań inwestycyjnych poprzez wsparcie finansowe na podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej przez osoby fizyczne, które będą oferowały świadczenie między innymi usług poprawiających dostępność grupom docelowym: dzieci i młodzieży uczącej się w wieku od 6 do 24 lat; wszystkim mieszkańcom obszaru objętego lokalną strategią rozwoju, którzy ukończyli 60 rok życia; między innymi do: nowoczesnych środków komunikacji; mobilności społeczności; sprawnego przemieszczania się osób; wsparcia we włączeniu osób w nabyciu kwalifikacji lub poprawie sytuacji społecznej i/lub prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej polegającej na efektywnym wykorzystaniu zasobów naturalnych, będących w naszym zasobie, które mogą stanowić między innymi podstawę do świadczenia usług na rzecz gospodarstw agroturystycznych, zagród edukacyjnych czy gospodarstw opiekuńczych. Wskazany cel realizować będą osoby fizyczne pragnące podjąć prowadzenia pozarolniczą działalność gospodarczą i tym samym nastąpi poprawa wskaźnika: odsetek osób prowadzących działalność gospodarczą, ale przede wszystkim rozwój przedsiębiorców i spełnią się marzenia zainteresowanych Beneficjentów.
2. Rozwój zielonej gospodarki. Pod tą nazwą celu realizować będziemy przedsięwzięcia, które nie będą znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko. Nasz obszar zgodnie z jednym z potencjałów charakteryzuje się sporą powierzchnią gruntów będących pod prawną ochroną. Podczas konsultacji społecznych w wielu przypadkach, sytuacjach, formach, uczestnicy podkreślali potrzebę rozwoju obszaru z poszanowaniem jakości środowiska. Dlatego nasze działania w formie przedsięwzięć będą zmierzać w kierunku ochrony środowiska, a tym samym zwiększeniu prawdopodobieństwa rozwoju usług w tym turystyki o której wiele było wypowiedzi w trakcie opracowywania LSR i czynnikiem wpływającym na naszą

konkurencyjność gospodarczą, społeczną. Realizowane będą następujące przedsięwzięcia inwestycyjne: przygotowanie gospodarstw do świadczenia usług jako: gospodarstwa agroturystyczne lub zagrody edukacyjne lub gospodarstwa opiekuńcze; rozwój bazy infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej z poszanowaniem lokalnego środowiska.

3. Włączenie osób będących w niekomfortowej sytuacji. Jest to cel dotyczący podniesienia kwalifikacji przez dzieci i młodzież uczącej się w wieku od 6 do 24 lat oraz poprawy sytuacji społecznej: wszystkich mieszkańców obszaru objętego lokalną strategią rozwoju, którzy ukończyli 60 rok życia. Wsparcie osób młodych wynika z konsultacji społecznych popartych danymi statystycznymi z Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu oraz z Banku Danych Lokalnych GUS świadczących o słabych wynikach egzaminów wśród ośmioklasistów oraz migracji osób młodych do ukończenia 25 roku życia. Wsparcie wszystkich mieszkańców obszaru objętego lokalną strategią rozwoju, którzy ukończyli 60 rok życia wynika z zapotrzebowania na tego typu formę wsparcia przedstawianą podczas konsultacji popartych badaniami naukowymi wskazującymi, że człowiek jest istotą społeczną i powinien przebywać we wspólnocie, gdyż w przeciwnym przypadku istnieje prawdopodobieństwo wykluczenia społecznych osób, które nie będą brały czynnego udziału w tego typu działaniach aktywizujących. Przyjęty cel wynika z konsultacji społecznych popartych danymi otrzymanymi z Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu i z Banku Danych Lokalnych GUS wskazujących na grupy osób z istotnymi problemami w porównaniu do innych grup społecznych zamieszkałych na obszarze LGD uwidocznionymi w analizie potrzeb.

VI.2. Przedstawienie celów z podziałem na źródła finansowania (podane kwoty w euro).

W poniższej tabeli przyporządkowane są wartości kwotowe (w euro) z poszczególnych programów do celów jakie pragniemy osiągnąć poprzez realizację naszej LSR:

Tabela 7. Przyporządkowane wartości kwotowe (w euro) z poszczególnych programów do celów:

L.p.	Cel	PS WPR	EFS+
1	Rozwój przedsiębiorczości	750 000,00	0
2	Rozwój zielonej gospodarki	750 000,00	0
3	Włączenie osób będących w niekomfortowej sytuacji	0	1 717 925,00
Razem		1 500 000,00	1 717 925,00

Źródło: opracowanie własne

VI.3. Przedstawienie przedsięwzięć realizowanych w ramach RLKS, a także wskazanie sposobu ich realizacji wraz z uzasadnieniem.

Przedstawione powyżej cele osiągnąć chcemy poprzez realizację następujących przedsięwzięć wraz z ich uzasadnieniem|:

1. Podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej. Wnioskodawcami będą osoby fizyczne, którzy podejmą się prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej w zakresie świadczenia usług na rzecz: dzieci i młodzieży uczącej się w wieku od 6 do 24 lat; wszystkich mieszkańców obszaru objętego lokalną strategią rozwoju, którzy ukończyli 60 rok życia i/lub w celu efektywnego wykorzystania zasobów naturalnych, będących w zasobie naszego obszaru, które mogą stanowić między innymi podstawę do świadczenia usług na rzecz gospodarstw agroturystycznych, zagrod edukacyjnych czy gospodarstw opiekuńczych. W analizie przeprowadzonej podczas konsultacji społecznych oraz przedstawionych w danych statystycznych otrzymanych z Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu i z Banku Danych Lokalnych GUS wykazano, że na naszym obszarze jest bardzo niski odsetek osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą a zainteresowanie pozyskaniem środków finansowych w perspektywie 2014 – 2020 przekraczało możliwości i dlatego w naszym LSR jest takie przedsięwzięcie. Preferencje będą miały wnioski składane przez osoby młode do ukończenia 25 roku życia w celu zachęcenia do prowadzenia działalności gospodarczej na naszym obszarze. Zgodnie z danymi statystycznymi otrzymanymi z Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu i danymi z Banku Danych Lokalnych GUS wynika, że wiele osób młodych poszukuje swojego miejsca zamieszkania i pracy poza naszym obszarem.

W celu bardziej kompleksowego rozwiązania zagadnienia wskazane jest, aby prowadzący działalność gospodarzą oferował usługi poprawiające dostępność do miejsc publicznych i poprawy sytuacji społecznej, podniesienia kwalifikacji grupy docelowych. Będzie to głównie świadczenie usług w zakresie nowoczesnych środków komunikacji, cyfryzacji, mobilności społeczności, sprawnego przemieszczania się osób, wsparcia we włączeniu osób w nabyciu kwalifikacji lub poprawie sytuacji społecznej. W drugiej części nazwy przedsięwzięcia proponujemy, że podejmujący się prowadzenia pozarolniczej działalności gospodarczej może występować o wsparcie finansowe pod warunkiem, że w działalności efektywnie wykorzysta zasoby naturalne wykazane w potencjale naszego obszaru, które mogą stanowić między innymi podstawę do świadczenia usług na rzecz gospodarstw agroturystycznych, zagród edukacyjnych czy gospodarstw opiekuńczych.

O decyzjach dotyczących migracji z danego obszaru ważną funkcję pełnią dane dotyczące rozwoju gospodarczego i dlatego na wielu spotkaniach podkreślano potrzebę wspierania osób pragnących podjąć się prowadzenia biznesu na własny rachunek. Poza tym osoby prowadzące działalność gospodarczą są bardzo podatne na wspieranie wielu inicjatyw poprawiających warunki życia na danym obszarze i dlatego między innymi będziemy wspierali osoby fizyczne zainteresowane założeniem własnego interesu.

Po opracowaniu procedury oceny i wyboru wraz z kryteriami dostępowymi i rankingującymi przestąpimy do ogłaszania naboru wniosków o przyznanie pomocy na podejmowanie pozarolniczej działalności gospodarczej. Następnie pracownicy biura będą przyjmowali wnioski i dokonywali wstępnej oceny. Po czym Rady dokona oceny i, wyboru i ustali kwotę wsparcia o czym powiadomi Wnioskodawców i całość dokumentacji prześlemy do Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu celem prowadzenia dalszej obsługi. Taki sposób obsługi wynika z małej ilości pracowników w naszym biurze, małej ilości wniosków do obsługi i szerokim spektrum uwarunkowań determinujących właściwą obsługę wniosku. Dlatego też osoby obsługujące takie wnioski posiadają przygotowanie specjalistyczne. W związku z tym koszty obsługi są niewspółmierne do pożytku a kwota dofinansowania pozwala na wkalkulowanie takiego kosztu za dojazd Wnioskodawcy do Instytucji wdrażającej - do Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu.

Podczas konsultacji wielu uczestników, a zwłaszcza przedstawicieli grupy interesu sektora gospodarczego wnosili, aby LGD udzielało wsparcia w formie dotacji na jedną operację w maksymalnych dozwolonych prawem wartościach. Takie podejście argumentowali potrzebą dokapitalizowania osoby podejmującej prowadzenie przedsiębiorstwa z dużym prawdopodobieństwem powodzenia na konkurencyjnym rynku gospodarczym. W związku z tym członkowie naszego LGD w aktualnych uwarunkowaniach nie będą obniżać zaproponowanych w przepisach wykonawczych do PS WPR maksymalnych wartości do udzielenia wsparcia. Dlatego też po uzgodnieniach LGD będzie udzielało wsparcia Wnioskodawcom na złożony wniosek do kwoty 150 000,00 zł, przy intensywności pomocy do 65% Udzielane wsparcie wynika z doświadczenia, gdyż przedsiębiorcy generują dochód budżetu państwa i dbają o jego wszechstronny rozwój.

2. Rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych w zakresie utworzenia: gospodarstw agroturystycznych lub zagród edukacyjnych lub gospodarstw opiekuńczych. Przedsięwzięcie polega na dostosowaniu funkcjonującego małego gospodarstwa rolnego do prowadzenia w/w działalności w gospodarstwie obok działalności rolniczej, wykorzystujące zasoby tego gospodarstwa. Realizacja wskazanego przedsięwzięcia będzie wykorzystywała posiadane zasoby własne i występujące na naszym obszarze a świadczyło usługi na rzecz turystów jak również grup docelowych na naszym obszarze (dzieci i młodzież uczące się w wieku od 6 do 24 lat, wszyscy mieszkańcy obszaru objętego lokalną strategią rozwoju, którzy ukończyli 60 rok życia). Jest to przedsięwzięcie niszowe na naszym obszarze – występujące w małej ilości co wymagać będzie między innymi pozyskania dużej ilości wiedzy z różnych źródeł w tym z wymiany doświadczeń co wpłynie na prowadzenie współpracy z innymi jednostkami prowadzącymi takie same działalności. Tym samym osoby te nabędą większego zaufania do innych, będą bardziej współpracować a tym samym wzrośnie kapitał społeczny. O wsparcie finansowe będą mogli występować rolnicy albo małżonek rolnika albo domownik z małego gospodarstwa rolnego, w którym prowadzona jest działalność rolnicza. Interwencja wspiera rozwój małych gospodarstw, które w wyniku realizacji operacji osiągną wzrost wartości sprzedaży. Taka działalność wpłynie na zwiększenie orientacji rynkowej gospodarstwa (a w rezultacie konkurencyjności gospodarstwa).

Prowadzący małe gospodarstwo rolne może świadczyć usługi czasu wolnego – działalność niemająca charakteru materialnego, którą rolnik może zaoferować odwiedzającym gospodarstwo rolne w celu dostarczenia im

określonych korzyści lub zaspokojenia ich potrzeb w czasie, który wolny jest od pracy zarobkowej, systematycznego kształcenia, zaspokojenia elementarnych potrzeb fizjologicznych oraz obowiązkowych czynności domowych, natomiast spożytkowany na cele rodzinne, wypoczynek, szeroko pojęte życie społeczne i pozostałą aktywność, w celu odnowy sił fizycznych, regeneracji sił psychicznych (rozrywka), rozwoju kulturalnego (rozwój osobowości, kwalifikacji, wiedzy). Może również zorganizować gospodarkę doświadczeń – poprzez celowe projektowanie w gospodarstwie rolnym wyjątkowości oraz oryginalności doznań i doświadczeń, jako niezależnej wartości, zmierzających do zaspokojenia ludzkich potrzeb oferowane przez rolnika w postaci niepowtarzalnych i autentycznych atrakcji, niedostępnych poza obszarami wiejskimi, które konsument uznaje za unikalne, osobiste, niezapomniane i trwałe, a jednocześnie angażujące go na poziomie emocjonalnym, fizycznym, intelektualnym, a nawet duchowym. Liczą się doświadczenia i działania związane z procesem ich nabywania, a nie sama konsumpcja – na pierwszy plan wysuwa się doznanie i osobisty rozwój. Gospodarstwo agroturystyczne – czyli świadczenie usług hotelarskich w czynnym gospodarstwie rolnym, którego rytm życia stanowi o niepowtarzalności i unikalności tej formy wypoczynku. Wsparcie finansowe przeznaczone będzie na tworzenie gospodarstwa agroturystycznego polegającego na dostosowaniu małego gospodarstwa do świadczenia usług polegających na wynajmowaniu pokoi, sprzedaży posiłków domowych i świadczeniu innych usług związanych z pobytem turystów, zgodnie z art. 6 ust. 1 pkt 2 ustawy Prawo przedsiębiorców oraz wymagań niezbędnych do systemu kategoryzacji WBN (dobrowolny system oceny obiektów turystyki wiejskiej zarządzany przez Polską Federację Turystyki Wiejskiej „GG”) oraz rozwoju usług czasu wolnego i gospodarki doświadczeń. Operacja nie może obejmować kosztów inwestycji w produkcję rolniczą i zwierzęcą.

Wyjątkowość i oryginalność doznań i doświadczeń dostępnych dla turystów w trakcie wypoczynku w gospodarstwie rolnym wynika ze specyfiki agroturystyki. Ta forma turystyki wiejskiej, wpisująca się w nurt turystyki alternatywnej, oferuje gościom wiele niepowtarzalnych i autentycznych atrakcji, niedostępnych poza obszarami wiejskimi. Dzisiejsi turyści nie zadowolają się już bowiem tradycyjnie pojmowanym wypoczynkiem połączonym ze zwiedzaniem. Pragną oni wziąć udział w czymś niecodziennym i wyjątkowym, chcą być zaskakiwani. Celem wyjazdu jest przeżycie niepowtarzalnej wakacyjnej przygody. Podróżni oczekują pobytu w wyjątkowym miejscu, które zapewni im autentyczne, żywe emocje, zaangażuje wszystkie zmysły, zapewni niebanalne osobiste doświadczenia i niepowtarzalne wspomnienia. Jakość natomiast jest istotnym czynnikiem rozwoju agroturystyki w Polsce. Odnosi się do różnego rodzaju usług podstawowych i komplementarnych związanych z prowadzeniem działalności agroturystycznej. Jakość to poziom obsługi turystów świadczenie usług noclegowych i żywieniowych, a także odpowiednie usługi rekreacyjne oferowane wczasowiczom. Zarządzanie jakością w rozwoju usług agroturystycznych jest ważne, ponieważ jeśli jest skutecznie realizowane, umożliwi świadczenie usług turystycznych gościom na odpowiednio wysokim poziomie.

Zagrody edukacyjne – Operacja polegająca na dostosowaniu małego gospodarstwa do rozszerzonej oferty usług edukacyjnych zgodnie ze standardami określonymi przez Centrum Doradztwa Rolniczego Oddział w Krakowie oraz przygotowaniu koncepcji rozwoju usług czasu wolnego i gospodarki doświadczeń. Operacja nie obejmuje kosztów inwestycji w produkcję rolniczą lub przetwórczą. Po zrealizowaniu tego zadania rolnik będzie prowadził przedsięwzięcie, gdzie realizowane są przynajmniej dwa cele edukacyjne spośród następujących: edukacja w zakresie produkcji roślinnej; edukacja w zakresie produkcji zwierzęcej; edukacja w zakresie przetwórstwa produktów rolnych; edukacja w zakresie świadomości ekologicznej i konsumenckiej; edukacja w zakresie dziedzictwa kultury materialnej wsi, tradycyjnych zawodów, rękodzieła i twórczości ludowej. Obiekt powinien posiadać zwierzęta gospodarskie albo uprawy rolnicze przeznaczone do prezentacji dla grup dzieci i młodzieży przyjmowanych w ramach programów szkolnych lub udostępnianie jako atrakcja turystyczna dla rodzin z dziećmi i dorosłych podróżujących indywidualnie.

Czas wolny, należy rozumieć jako czas w którym człowiek może realizować różne zajęcia z własnej chęci (np. dla odpoczynku, dla rozrywki, pogłębienia swojej wiedzy), traktowany jest jako czas konsumpcji. Jest to czas, który pozostaje po wykonaniu obowiązków zawodowych, rodzinnych i społecznych. Spędzanie czasu wolnego łączy się z większym lub mniejszym poziomem aktywności człowieka i rozwojem jego zainteresowań. Czas wolny nierozdzielnie związany jest z rynkiem. Zagospodarowanie tego czasu umożliwiają bowiem różne dobra i usługi oferowane na rynku, które uatrakcyjniają i urozmaicają jego spędzanie. Spośród

usług są to usługi w zakresie kultury, usługi związane z aktywną rekreacją, odnową biologiczną, turystyczne, gastronomiczne, rozrywkowe, medialne. Stanowią one przedmiot wymiany na rynku usług zagospodarowujących czas wolny.

Gospodarstwa opiekuńcze – Będziemy udzielać wsparcia na operacje polegające na dostosowaniu małego gospodarstwa rolnego do świadczenia usług opiekuńczych. Prowadzący przed rozpoczęciem działalności przygotowuje koncepcje rozwoju usług czasu wolnego i gospodarki doświadczeń obejmującej program agroturystyki. Świadczenie usług jako gospodarstwa opiekuńcze wynika z depopulacji oraz starzenia się społeczności lokalnych. Jest to również odpowiedź na niedostateczną dostępność usług publicznych np. w zakresie świadczenia usług opiekuńczych, rehabilitacyjnych, zdrowotnych, itp.

Mając powyższe na uwadze wyżej wymienione koncepcje powinny: określać cele i kierunki rozwoju usług czasu wolnego oraz wynikać ze specyficznych uwarunkowań i zasobów przyrodniczych, przestrzennych czy kulturowych miejsca położenia.

Przewidujemy udzielenie wsparcia dla kilku posiadających gospodarstwo rolne i pragnących rozwijać pozarolnicze funkcje gospodarstw rolnych. W związku z tym z ekonomicznego punktu widzenia przyjmujemy taki sposób procedowania, to znaczy naszym zadaniem będzie opracowanie procedury oceny i wyboru łącznie z kryteriami dostępowymi i rankingującymi. Następnie przystąpimy do ogłoszenia naboru wniosków o przyznanie pomocy na rozwój pozarolniczych funkcji gospodarstw rolnych. Po czym pracownicy biura będą przyjmowali wnioski i dokonywali sprawdzenia kompletności złożonej dokumentacji wraz z przeprowadzeniem wstępnej oceny. Następnie zgromadzone dokumenty poddane będą procedowaniu na posiedzeniu Rady, która dokona oceny i wyboru i ustali kwotę wsparcia oraz poinformowania Wnioskodawców o wynikach oceny. Po czym całość dokumentacji prześlemy do Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu celem prowadzenia dalszej obsługi. Taki sposób obsługi wynika z małej ilości pracowników w naszym biurze, małej ilości wniosków do obsługi przy szerokim spektrum uwarunkowań determinujących przygotowanie specjalistyczne. Koszty obsługi są niewspółmierne do pożytku a kwota dofinansowania zrekompensuje niedogodności związane z dojazdem Wnioskodawcy do Instytucji obsługi - Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu.

W trakcie prowadzonych konsultacji z różnymi grupami interesu oraz rolnikami i osobami bezpośrednio zainteresowanymi prowadzeniem wskazanej działalności dużo czasu poświęciliśmy na możliwe wsparcie finansowe i jego intensywność. Po dyskusjach popartych argumentami różnego typu wypracowaliśmy konsensus, że LGD będzie udzielało wsparcia w formie dotacji zainteresowanym rolnikom od 60 000 zł do wysokości 100 000,00 zł na jedną operację przy intensywności pomocy kosztów kwalifikowanych do 85%. Wartość wsparcia wynika z zapotrzebowania na zewnętrzne środki finansowe w celu dostosowania funkcjonującego gospodarstwa do potrzeb planowanej działalności gospodarczej, a intensywność pomocy wynika z niedostatecznych środków własnych jakie posiada do dyspozycji prowadzący małe gospodarstwo rolne.

3. Rozwój infrastruktury turystycznej i rekreacyjnej. To przedsięwzięcie zgodnie z propozycją wielu środowisk winno chronić środowisko/nie prowadzić do jego degradacji. W opisie obszaru wskazywaliśmy, że posiadamy cenne naturalne użytki zielone, lasy z różną roślinnością, obiekty przestrzenne ważne z punktu widzenia ochrony środowiska, parki krajobrazowe, obszary chronionego krajobrazu, pomniki przyrody, dobra kultury o wartości historycznej – drewniane kościoły, zabytki architektury i zabudowania mające wartość historyczną, wiejski krajobraz. Wskazane nasze wyróżniki mogą stanowić dźwignię rozwojową naszego obszaru. Jednak przyciągnięcie na obszary wiejskie turystów i odwiedzających oraz umożliwienie odpoczynku dla samych mieszkańców musi być poprzedzone przygotowaniem infrastruktury dostępu do tych zasobów, poprzez rozwój małej infrastruktury publicznej służącej zaspokojeniu potrzeb społeczności w tym włączeniu społecznemu seniorów, ludzi młodych i turystów. Takie inwestycje umożliwią nie tylko na decyzje związane z rozwojem gospodarczym, ale także ochronę posiadanych cennych zasobów. Dostęp do takiej infrastruktury przyczyni się także do promowania aktywnego spędzania wolnego czasu przez mieszkańców oraz podniesienia atrakcyjności naszych obszarów w celu zamieszkiwania (zmniejszenie decyzji o wyemigrowaniu z naszego obszaru).

Przedstawione przedsięwzięcie dedykowane będzie do realizacji przez jednostki sektora finansów publicznych oraz organizacje pozarządowe. Są to podmioty z doświadczeniem we wdrażaniu tego typu działań. W związku z tym poszczególne etapy realizacji operacji będą przebiegały bez większych zakłóceń, pomimo wielu specjalistycznych uwarunkowań. Dlatego też po opracowaniu procedury oceny i wyboru łącznie z kryteriami

dostępowymi i rankingującymi przestąpimy do ogłoszenia naboru wniosków o przyznanie pomocy na w/w przedsięwzięcie. Po czym pracownicy biura będą przyjmowali wnioski i dokonywali sprawdzenia kompletności złożonej dokumentacji wraz z przeprowadzeniem wstępnej oceny. Następnie zgromadzone dokumenty poddane będą procedowaniu na posiedzeniu Rady, która dokona oceny i , wyboru i ustali kwotę wsparcia oraz poinformowania Wnioskodawców o wynikach oceny i skompletowaną odpowiednio całość dokumentacji przekazemy do Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu celem prowadzenia dalszej obsługi. Taki sposób obsługi wynika z małej ilości pracowników w naszym biurze, małej ilości wniosków do obsługi przy szerokim spektrum specjalistycznych uwarunkowań determinujących odpowiednie przygotowanie specjalistyczne pracowników obsługi. Koszty obsługi są niewspółmierne do pożytku a koszty związane z dojazdem Wnioskodawcy do Instytucji obsługi - Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu nie stanowią dużej pozycji w strukturze kosztów inwestycji.

Na omawiane przedsięwzięcie wnioski mogą składać przedstawiciele różnych grup, pod warunkiem, że umożliwią swobodny bezpłatny dostęp do zrealizowanych inwestycji. Zgodnie z wytycznymi do PS WPR intensywność wsparcia będzie różna w zależności od przynależności do grupy docelowej (jsfp, organizacje pozarządowe). W związku z tym po przedstawieniu problemu podczas prac konsultacyjnych uzgodniliśmy, że nie będziemy obniżać intensywności pomocy i takie jest stanowisko Organów LGD. Natomiast po przedstawieniu konsultantom jakie ma być maksymalne kwotowo wsparcie w formie dotacji pojedynczego wniosku na operację infrastrukturalną to z przywołaniem zrealizowanych inwestycji w perspektywie 2014 – 2020 różnice w stanowiskach były bardzo rozbieżne i był wniosek, który został przyjęty i LGD nie będzie ingerować w tę kwestię i umożliwi potencjalnym inwestorom możliwość ubiegania się o maksymalną kwotę możliwą do pozyskania zgodnie z wytycznymi dotyczącymi PS WPR upublicznionym w ogłoszeniu o naborze wniosków. Organy LGD nie wnosiły sprzeciwu i na swoich posiedzeniach wskazywali projekty infrastrukturalne o różnych wartościach. Jednak podkreślali, aby prezentowały elementy atrakcyjne dla turystów i do zmysłowej rekreacji dla mieszkańców.

4. Zespoły aktywnych osób. Przeznaczone są dla wszystkich mieszkańców obszaru objętego lokalną strategią rozwoju, którzy ukończyli 60 rok życia, a celem jest promowanie integracji społecznej osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym, w tym osób najbardziej potrzebujących i dzieci. To przedsięwzięcie może być realizowane przez następujące zakresy działania na rzecz integracji seniorów, pozwalające uchronić tę grupę społeczną przed izolacją i wykluczeniem społecznym: tworzenie i funkcjonowanie klubów seniora; zajęcia aktywizacyjne prowadzone przez uniwersytety trzeciego wieku; zajęcia aktywizacyjne w gospodarstwach opiekuńczych; uzupełniająco, w ramach klubów seniora oraz gospodarstw opiekuńczych: inne działania mające na celu wsparcie i integrację osób starszych, uwzględniające udział rodziny i całego środowiska w tworzeniu lokalnych sieci integracji i samopomocy obejmujące: organizację wydarzeń włączających środowisko lokalne w problemy osób starszych: np. dnia sąsiada, pikników i wigilii sąsiedzkich; spotkania o charakterze międzypokoleniowym, np. z młodzieżą szkolną lub grupami przedszkolnymi, mające na celu wymianę doświadczeń, wzajemną edukację i pomoc; spotkania klubów wolontariackich, których celem jest pomoc osobom starszym i samopomoc, w tym organizacja banków wolnego czasu; akcje proekologiczne organizowane wspólnie z młodzieżą zwiększające udział młodych i starszych w kształtowaniu środowiska życia, estetyki dzielnicy, osiedla; przedstawienia grup teatralnych, zespołów pieśni i tańca z klubów seniora w szkole/przedszkolu lub odwiedziny przedszkolnych/szkolnych/ognisk kulturalnych w klubie seniora. Wskazane przedsięwzięcie wynika z zapotrzebowania o jakim postulowali sami seniorzy na spotkaniu konsultacyjnym jak i inni dyskutanci podczas różnych okoliczności. Na naszym obszarze z danych otrzymanych z Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu oraz przedstawionych w Banku Danych Lokalnych GUS wzrasta ilość seniorów, a o potrzebie aktywizacji wskazanej grupy społecznej jako o naszym wspólnym obowiązku wypowiedzieli się uczestnicy konsultacji i to z różnych grup interesu.

Całość spraw dotycząca omawianego przedsięwzięcia realizowana będzie przez nasze LGD. Po opracowaniu procedur dotyczących oceny, wyboru projektu, wdrażania, rozliczania, kontroli łącznie z kryteriami wyboru grantobiorców przystąpimy do ogłaszania naboru wniosków o przyznanie pomocy. Po czym przyjmować będziemy wnioski i pracownicy biura dokonają sprawdzenia kompletności wniosku wraz z załącznikami i przeprowadzą wstępną ocenę wniosku. Następnie wnioski będą poddane ocenie i , wyborowi i ustaleniu kwoty

wsparcia przez Radę i swoją decyzję w formie uchwały przeکاżą Wnioskodawcom. Protesty dotyczące wyboru potencjalnych grantobiorców rozpatrywane będą na poziomie Organu naszej LGD. W przypadku negatywnego rozpatrzenia protestu przez Organ naszego LGD będzie możliwość skierowania odwołania do Instytucji Zarządzającej – Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu. Wybrani Wnioskodawcy po spełnieniu niezbędnych warunków będą mogli przystąpić do podpisania umowy o powierzenie grantu i realizować zadania zgodnie z umową i zaakceptowanym wnioskiem. W trakcie realizacji projektu LGD dokona kontroli na miejscu. Po zakończeniu realizacji projektu Grantobiorca może złożyć do biura LGD wnioski o rozliczenie projektu a LGD dokona oceny realizacji projektu i podejmie stosowne decyzje.

Taki sposób wdrażania tego przedsięwzięcia jest efektem posiadanego doświadczenia we wdrażaniu projektów grantowych. Grantobiorca ma bliższy kontakt (odległościowo) z jednostką wdrażającą i stąd jest między innymi większe zainteresowanie wdrażaniem tego typu projektów. LGD w większym stopniu dokonuje kontroli (formalnej, poza formalnej) realizowanego działania i prawdopodobnie stąd może być większa efektywność realizowanego projektu. Dodatkowym argumentem skłaniającym za takim sposobem wdrażania przedsięwzięcia jest fakt szybkiego aktualizowania danych osobowych uczestników przekazanych przez prowadzącego projekt do biura LGD (bliskość miejsca realizacji zadania od biura LGD), gdyż z doświadczenia znamy przypadki uszczegółowiania przekazywania danych, które są zapisywane w odpowiednim systemie informatycznym, gdyż istnieje konieczność niezwłocznego korygowania tychże danych.

Jednym z działań wdrażanych w perspektywie 2014 – 2020 w formule grantowej była aktywizacja społeczna odpowiadająca na potrzeby osób zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i w trakcie rozmów uczestnicy zajęć proponowali, aby LGD kontynuowało tę formę wsparcia osób w potrzebie i seniorów. Wnosili również, aby zajęcia prowadzone były przez okres dłuższy aniżeli obecnie są prowadzone. Te uwagi potwierdzali uczestnicy konsultacji z różnych grup interesu i uzgodniliśmy, że na jeden projekt wsparcie w formie dotacji będzie wynosiło od 50 000,00 zł do 100 000,00 zł. przy intensywności wsparcia do 95% a pozostała część to wkład własny beneficjenta. Intensywność wsparcia wynika z zapotrzebowania, gdyż wiele potencjalnych Wnioskodawców argumentowało posiadaniem małej wartości wolnych środków finansowych z uwzględnieniem, że niektóre elementy projektów będą finansowane z własnych środków poza uwidocznieniem w budżecie projektu. Maksymalna wartość wsparcia jednego projektu wynika z przeliczeń jakie wskazywali konsultanci, przy uwzględnieniu zapotrzebowania na taką formę aktywizacji ze strony dużej części seniorów naszego obszaru.

5. Strefy aktywności młodych osób. Dedykowane jest dla dzieci i młodzieży uczącej się w wieku od 6 do 24 lat z obszaru objętego lokalną strategią rozwoju. Za dzieci i młodzież uczące się w wieku od 6 do 24 lat należy rozumieć osoby posiadające status ucznia (są uczniami szkoły podstawowej lub ponadpodstawowej w trakcie roku szkolnego). Przedsięwzięcie będzie realizowane poprzez wspieranie równego dostępu do dobrej jakości, włączającego kształcenia i szkolenia oraz możliwości ich ukończenia, w szczególności w odniesieniu do grup w niekorzystnej sytuacji, od wczesnej edukacji i opieki nad dzieckiem przez ogólne i zawodowe kształcenie, po szkolnictwo wyższe, a także kształcenie i uczenie się dorosłych oraz ułatwienie mobilności edukacyjnej dla wszystkich i dostępności dla osób z niepełnosprawnościami. Wskazane przedsięwzięcie wynika z pilnej potrzeby poprawy wyników w nauce wśród ośmioklasistów, gdyż z danych statystycznych otrzymanych z Urzędu Marszałkowskiego w Toruniu są jednymi z najniższych wśród rówieśników z obszaru naszego województwa i bardzo nisko ocenianymi przez osoby uczestniczące w konsultacjach oraz jest działaniem w celu odwrócenia trendu emigracji ludzi młodych do 24 roku życia z obszaru LGD. Opisane problemy będą rozwiązywane poprzez: wsparcie na rzecz tworzenia i funkcjonowania edukacyjnych klubów młodzieżowych, w ramach których możliwa jest realizacja różnorodnego obszaru tematycznego, uwzględniającego zainteresowania, zdolności, potrzeby oraz predyspozycje dzieci i młodzieży np. zajęcia filmowe, muzyczne, artystyczne, sportowe, z robotyki, programowania, nt. lokalnej tożsamości i kultury, wsparcie edukacji społecznej i obywatelskiej dzieci i młodzieży m. in. poprzez realizację spotkań, warsztatów i wizyt studyjnych; wsparcie na realizację projektów edukacyjnych, umożliwiających rozwijanie uzdolnień dzieci oraz młodzieży i ukierunkowanych na osiągnięcie konkretnego celu edukacyjnego (np. przygotowanie i udział w krajowym lub międzynarodowym konkursie naukowym przy czym za konkurs naukowy nie będą uznawane konkursy wiedzy np. konkurs wiedzy z języka angielskiego czy konkurs wiedzy o wielkich Polakach); warsztaty w obszarze ginących zawodów przyczyniające

się do wzrostu wiedzy nt. tradycji regionu i nabywania umiejętności przydatnych w wyborze ścieżek kształcenia i w przyszłym życiu zawodowym. Każdy projekt musi zakładać wsparcie obejmujące co najmniej trzy obszary tematyczne. Niedopuszczalne jest wspieranie projektów, które w ofercie mają tylko jeden zakres, przy czym za zakres uważa się dziedzinę na poziomie ogólnym (zajęcia z piłki nożnej, siatkówki, lekkoatletyki będą uznawane za jeden obszar sportowy; zajęcia z malarstwa, grafiki, rzeźby będą uznawane za jeden obszar tematyczny etc.). Całość zagadnień dotycząca omawianego przedsięwzięcia realizowana będzie przez nasze LGD. Po opracowaniu procedur dotyczących oceny, wyboru projektu, wdrażania, rozliczania, kontroli łącznie z kryteriami wyboru grantobiorców przystąpimy do ogłaszania naboru wniosków o przyznanie pomocy. Po czym przyjmować będziemy wnioski i pracownicy biura dokonają sprawdzenia kompletności wniosku wraz z załącznikami i przeprowadzą wstępną ocenę wniosku. Następnie wnioski będą poddane ocenie i, wyborowi i ustaleniu kwoty wsparcia przez Radę i swoją decyzję w formie uchwały prześlą Wnioskodawcom. Protesty dotyczące wyboru potencjalnych grantobiorców rozpatrywane będą na poziomie Organu naszej LGD. W przypadku negatywnego rozpatrzenia protestu przez Organ naszego LGD będzie możliwość skierowania odwołania do Instytucji Zarządzającej – Zarządu Województwa Kujawsko-Pomorskiego w Toruniu. Wybrani Wnioskodawcy po spełnieniu niezbędnych warunków będą mogli przystąpić do podpisania umowy o powierzenie grantu i realizować zadania zgodnie z umową i zaakceptowanym wnioskiem. W trakcie realizacji projektu LGD dokona kontroli na miejscu. Po zakończeniu realizacji projektu Grantobiorca złoży do biura LGD wniosek o rozliczenie projektu a LGD dokona oceny realizacji projektu i podejmie stosowne decyzje.

Taki sposób wdrażania tego przedsięwzięcia jest efektem posiadanego doświadczenia we wdrażaniu projektów grantowych. Grantobiorca ma bliższy kontakt (odległościowo) z jednostką wdrażającą i stąd jest między innymi większe zainteresowanie wdrażaniem tego typu projektów. LGD w większym stopniu dokonuje kontroli (formalnej, poza formalnej) realizowanego działania i prawdopodobnie stąd może być większa efektywność realizowanego projektu. Dodatkowym argumentem skłaniającym za takim sposobem wdrażania przedsięwzięcia jest fakt szybkiego aktualizowania danych osobowych uczestników, jak i opiekunów prawnych przekazanych przez prowadzącego projekt do biura LGD (bliskość miejsca realizacji zadania od biura LGD), gdyż z doświadczenia znamy przypadki uszczegóławiania przekazywania danych, które są zapisywane w odpowiednim systemie informatycznym a występuje konieczność niezwłocznego korygowania tych danych.

Jednym z działań wdrażanych w perspektywie 2014 – 2020 w formule grantowej była aktywizacja społeczna odpowiadająca na potrzeby dzieci i młodzieży z rodzin zagrożonych ubóstwem lub wykluczeniem społecznym i w trakcie rozmów na tych zajęciach prowadzący jak i rodzice/opiekunowie prawni przedstawiali argumenty świadczące o potrzebie realizacji takiej formy wsparcia dzieci i młodzieży bez ograniczania o klasyfikację przynależności do grupy zagrożonej ubóstwem lub wykluczeniem społecznym wynikającym z ustawy o pomocy społecznej. Wnosili również o realizację zajęć przez okres dłuższy, aniżeli prowadzone są aktualnie. Te uwagi, propozycje potwierdzali uczestnicy konsultacji z różnych grup interesu i ustaliliśmy, że na jeden projekt wsparcie w formie dotacji będzie wynosiło od 50 000,00 zł do 100 000,00 zł. przy intensywności wsparcia do 95% a pozostała część to wkład własny beneficjenta. Intensywność wsparcia wynika z zapotrzebowania, gdyż wiele potencjalnych Wnioskodawców argumentowało posiadaniem małej wielkości wolnych środków finansowych z uwzględnieniem, że niektóre elementy projektów będą finansowane z własnych środków poza uwidocznieniem w budżecie projektu. Natomiast określona maksymalna dofinansowania wynika z przeliczeń ilości dzieci i młodzieży potencjalnie zainteresowanych uczestniczeniem w projektach i posiadanych środkach finansowych przez nasz LGD.

Szczegółowe dane dotyczące: zasad, form, warunków realizacji poszczególnych wskazanych przedsięwzięć będą upublicznione w dokumentacji konkursowej.

W formularzu numer 1: Cele i przedsięwzięcia znajdujące się w załączniku do LSR przedstawione zostały w formie tabelarycznej kwoty z budżetu LSR przyporządkowane przedsięwzięciom w poszczególnych celach z podaniem grupy docelowej Wnioskodawców oraz sposób realizacji.